

"Pirates, corsaris i navegants", protagonistes al nou exemplar de Revista del Baix Empordà que trobareu a les llibreries a partir del dia 15 de juny

Dilluns 7 de juny de 2010

Els nostres documentats historiadors, en aquesta ocasió, ens n'expliquen una de pirates. Des de la berganteria que exerciren els nostres propis avantpassats quan la flota catalana dominava la Mediterrània, fins a la progressiva pirateria que perpetraren els vaixells nordafricans i turcs des de la invasió àrabica de la Península, i que es feu més ferotge i sovintejada als segles XVI a XVIII. La causa cal cercar-la quan la Corona de Castella i Aragó abandonà a la seva dissort les naus dels pescadors i mercaders catalans, i els pobles costaners, perquè estava més preocupada en expandir el cristianisme i recaptar l'or de les Amèriques.

Les illes Medes foren ocupades pels bergants moriscos amb la finalitat de fustigar la gent del rodal, les Formigues van ser escenari d'abordaments i naufragis. Pobles com Palamós, Begur i altres nuclis costaners van ser saquejats, nombroses esglésies foren cremades i els barbarescos a més tenien el costum d'apressar ostatsges pels quals demanaven onerosos rescats.

A l'entorn d'ajuntaments i parròquies sorgiren entitats a fi de negociar el rescat de captius, però en molts casos els esclaus eren embarcats, sotmesos com a remers a galeres o finalment retinguts als països del Magrib. El corsari més temut als nostres rodals fou el despietat Barbarroja, el qual protagonitzà episodis sagnants i escruixidors entre la població baixempordanesa.

Per protegir-se dels atacs s'incia, gràcies finalment a un decret reial, una fal·lera constructora amb iniciativa privada de torres de guaita i de defensa en punts estratègics o al costat dels masos, que confegí un paisatge defensiu ben singular a frec de mar i al rerepaís, i que alertava amb el corn, foc o repic de campanes l'avistament de naus pirates. Aquestes talaies van ser la defensa més segura durant decennis, i quan van deixar de tenir utilitat moltes acabaren per ser enderrocades, sigui degut a què destorbaven per al desenvolupament urbà de les poblacions o bé perquè eren motiu d'episodis de trist record. De les que encara es mantenen dempeus, una bona part han estat catalogades com a monuments d'interès històric o patrimonial.

Lligant amb les ràtzies de la pirateria, podeu llegir en aquest número la teoria creixent i prou madurada per diferents historiadors sobre la partida de Cristòfor Colom des de Pals, municipi que abans del desviament del curs del Ter posseïa una considerable plaça portuària. Les tesis de què Colom fou un almirall català cada vegada són més nombroses i documentades, i el domini de

la cultura espanyola podria haver desviat la veritable història i falsejat la veritat. Sembla que l'hermètic arxiu del Vaticà podria contenir unes fonts d'informació determinants.

En un altre àmbit, volem ressaltar que degut al saqueig que es produí a l'ermita de Fitor el passat mes de febrer, el rector de Mont-ras va iniciar una col·lecta per aplegar fons, i Revista del Baix Empordà s'hi ha afegit mitjançant una campanya per a l'adquisició d'una nova imatge de santa Coloma. Per aquest motiu a la propera edició dedicarem un seguit d'articles consagrats a aquest emblemàtic temple baixempordanès, que col·laboraran amb el finançament de la figura

Font:

Bloc de la Revista del Baix Empordà
<http://revistabaixemporda.blogspot.com/>